

Beskrivning till Karta över Persbergs Odalgrufvefält.

Brytning av järnmalm har pågått i stort sett från 1400-talets

början fram t.o.m. år 1979. Under denna tid har enl. Harald Carl-
borg fram t.o.m. år 1924 uppfördrats c:a 5.200.000 ton och efter
denna tidpunkt 6 milj. ton, varför totala malmfångsten torde upp-
gå till c:a 11 milj. ton.

Malmerna består uteslutande av magnetit i skarn- och karbonatberg-
arter liggande i ett leptitkomplex, som tillhör den undre supra-
krustala urbergsformationen. Berggrunden har utsatts för intensiv
veckning i varierande riktningar och med i allmänhet brant ståen-
de veckaxlar. Formationen genomskäres av med veckningsrörelsen
samtida och senare uppkomna sprick- och förkastningszoner samt av
bergartsgångar vanligen uppbyggda av basiskt material, diabas.

Malmerna har som regel svagt basisk karaktär och håller något
kalcit men är särskilt i de östra delarna av odalfältet typiska
skarnmalmer med oregelbundet formade malmkroppar, där järnhalterna
variera från c:a 60 % till icke brytvärda impregnationsförekomster.
Magnetiten är mycket finkornigt fördelad med skarnbergarterna.

I sydöstra delen av Odalfältets malmkomplex ligger Alabamamalmen
vars centrala parti utgöres av fast malm i antofyllitskarn, de
yttre delarna av denna malm är mycket skölrika och ha genom magne-
siametasomatos fått skarnmineralen mer eller mindre omvandlade till
talk. De norra delarna av Alabamamalmen övergår successivt i Stor-
gruvekaraktär även om de två malmerna är avgränsade av mellanstående
leptit. Under 260 m. avv. verka dessa malmer dock helt gå ihop.
Storgruvemalmen kännetecknas av att skarnmineralet utgöres av pyrox-
en med varierande halter av aktinolit eller granatskarn huvudsak-
ligen andradit.

I västra skänkeln av antiklinalen ligger Gustaf Adolf-, Skärstöte-
och Masugnsmalmerna, vilka allmänt karaktäriseras som kalkmalmer.
Gångbergarten är mestadels dolomit med relativt liten mängd av
skarnmineral serpentin, diopsid och tremolit. Mot norr blir malmen
mer skarning och får Storgruvekaraktär vid övergången i Krangruve-
malmen.

Inom samma avsnitt men skild från Skärstötemalmen av ett leptitband
ligger öster därom Magnetmalmen av huvudsakligen samma karaktär som
Storgruvemalmen, men håller inom vissa delar antofyllit i stället
för pyroxen. Söder om Magneten har Masugnsmalmen brutits mellan

140 och 200 m avv. Malmen förekom här i kalksten och dolomit tillsammans med skarn men visade sig för fattig att fortsättningsvis utvinna. Undersökningar med diamanthorhål tyder dock på att under 310 m avv. finns ansvällning av denna malm. Generellt håller malmerna mycket låga halter av föroreningar c:a 0.00 % fosfor och 0.005 % svavel. Brytningsmetoder har i Alabama och Storgruvan de sista åren varit skivrasbrytning och i Magnetens skivpall. Vid nedläggningen fanns följande malmpartier tillredda: Alabama 232-248 m avv. 106.000 ton Storgruvan 236-260 m avv. 60.000 ton Magnetens 260-310 m avv. 134.000 ton Summa ton 300.000 Gruvpumparna demonterades den 30 dec 1980 och gruvan började vattenfyllas. 1982.08.25 ca 1000 m avv.

Persberg i jan. 1982.

Gösta Breitholtz
(Gösta Breitholtz)

Stockholms län

Karta	Kommun	Socken	Arkivnr
Utö gruva	Haninge	Utö	933-C
Huddinge-gruvan	Huddinge	Huddinge	SK1/A

Uppsala län

Karta	Kommun	Socken	Arkivnr
Ramhalls gravfält, 1	Östhammar	Alunda	868-C
- " - 2	- " -	- " -	869-C

Malmöhus län / Kristianstad län

Skromberga Norra dagbrott	Bjuv	Ekeby	SK1/M
Rögle dagbrott	Höganäs	Jonstorp	SK2/M
Dorshalls dagbrott	- " -	Väsby	SK3/M
Skromberga södra dagbrott	Bjuv	Ekeby	SK4/M
Skromberga västra - " -	- " -	- " -	SK5/M
Näsrum - " -	Brömölla	Näsrum	SK6/L
<u>Skaraborgs län</u>			
Kinnakulle-Kimmerleva	Götene	-	SK1/R

Värmlands län

Karta	Kommun	Socken	Arkivnr
Persbergs Odultfält	Filipstad	Färnebo	(149-C)
Långbans gruver	- " -	- " -	(754-B)
Nordmarks gruver	- " -	Nordmark	(51-C)
Tabergs gruver	- " -	- " -	(130-C)
Finnmossegruvan	- " -	- " -	(29-D)
Värmlandsberg	- " -	- " -	SK1/S

Örebro län

Hällefors Ö:a Silvergruva	Hällefors	Hällefors	SK1/T
---------------------------	-----------	-----------	-------